

Elämyksiä poikkeaville

TEKSTI: *Jouni Hirn*
KUVAT: *Antti Raatikainen*

Nummi-Pusulassa
www.kasvihuoneilmio.fi

ILMIÖ MOOTTORITIEN VARJOSSA

Kun Tiehallinto kielsi opastekyltin, on maskottipupu Heka opastanut autoilijoita moottoritien ylikulkusillalla.

Elämystavaratalo Kasvihuoneilmio ei suostunut hiipumaan jäätyään Turun uuden moottoritien katveeseen. Reilun tuhannen neliön ihmemää kätkee sisäänsä monenmoista tavaraa ja tarinaa.

Vanhän ykköstien varrella Nummi-Pusulassa sijaitseva rekanpesuhallin ja kasvihuoneen yhdistelmä on hämmäntävä kokemus kokeneellekin reissaajalle.

Ensin tulijaa tervehtivät katoissa roikkuvat jättimäiset kristallikruunut. Sitten nenään käy tuoreen munkin ja kahvin tuoksu. Mitä peremmälle sisälle kävelee, sitä huppeampi määrä erilaista tavaraa osuu silmiin.

Mitä tahansa rompetta ei kuitenkaan kasvihuoneella myydä, vaan tuotteiden valikoimiseen uhrautaan paljon aikaa ja vaivaa.

”Lähden siitä, että jokaisella esineellä täytyy olla ’sielu’. Jos ostan tukkurilta vaikkapa nallekarhuja, tarjolla on satoja eri malleja. Yritän etsiä niistä sellaisen, jossa on sitä jotain”, Kasvihuoneilmion omistaja **Elisa Palonen** sanoo.

Kaikki on kaupan

Kasvihuoneilmiossa on yli 5 000 myyntiartikkelia. Tavarantalouden lisäksi diversiokauppa pyrkii tarjoamaan asiakkailleen omaperäisiä elämyksiä ja löytämisen riemua.

”Eräs työntekijämme tokaisi kerran asiakkaalle, että tulehan kertomaan jos löydät meiltä jotain

Kasvihuoneilmiö satsaa myös erilaisiin kulttuuri-elämyksiin. Myynnissä on mittava ja tarkoin valittu valikoima kirjallisuutta, elokuvia ja musiikkia.

tavallista. Eipä tullut.”

”Valikoimiimme ei kuulu esimerkiksi Muumi-tuotteita, koska ne ovat kärsineet valtavan inflaation Suomessa. Tuntuu siltä, että Muumeja mainostetaan jokaisella tienvarsipaikalla”, Palonen harmittelee.

Palonen hankkii tuotteet tukkureilta ympäri maailmaa. Aiemmin hän kiersi itse ostomatoilla, mutta nykyisin tukkukauppa käydään internetissä.

”Olen nähnyt elämäni aikana niin paljon tavaraa, että tiedän jo netissä olevasta postimerkin kokoisesta kuvasta, että kannattaako tuotetta ostaa vai ei. Toisinaan soitan myyjälle ja pyydän kuvailemaan tarkemmin tuotetta.”

Kaikki liikkeessä oleva tavara on myytävänä. Vaihtuvuus on suurta ja järjestys elää koko ajan.

”Täällä on jatkuva hallittu kaaos päällä. Erilaista tavaraa on valtavasti, ja se on yritettävä pitää jonkinlaisessa järjestyksessä. Meillä se on vaikeampaa kuin perinteisessä kaupassa, jossa tuotteet voi latoa riviin kuin hautakivet.”

Elisa Palonen nosti yrityksensä uuteen nousuun vaikeiden aikojen jälkeen.

”Meillä asiakas voi viedä rivin kaappeja mensesään tai ostaa kahvilan pöydän. Toisinaan joudumme odottamaan, että asiakkaat syövät loppuun, jotta ruokapöytä voidaan kuljettaa pois.”

Kaikki alkoi lumpuista

Palonen viihtyy tavaroiden ja ihmisten parissa. Hän tekee töitä joka päivä. Lomista häneltä on turha kysellä. ”Jos olen kaksi päivää poissa myymälästä, huomaan heti rappion merkit”, Palonen nauraa.

Taiteellisuudesta on hyötyä tehtäessä persoonallisia hankintoja. Sisäisen taitelijansa Palonen löysi jo pienenä varttuessaan Multialla Keski-Suomen perukoilla. Hän lähti taideopintoihin Helsinkiin 16-vuotiaana.

Palonen perehtyi erityisesti tekstiileihin ja niiden kierrättämiseen. Hän oppi tietämään tarkoin, miltä vuodelta pienikin kangaspala ja nappi ovat peräisin. Muutaman vuoden ajan hän kävi opettamassa lumpujen kierrätystä kierrätyskeskusten työntekijöille.

Kun kirpputoritoiminta yleistyi 90-luvun alun

Tavaratalo hämmentää myös ulkoisella olemuksellaan.

Elämyksiä poikkeaville

Leluja löytyy moneen makuun.

Kultaa ja kimallusta tarvitseville.

Jussi Valkonen kanikonttorissaan.

lama-Suomessa, Palonen perusti kirpputoriliikkeen Turkuun. Viiden Turun vuoden jälkeen hän hankki vanhan rekanpesuhallin, jonka kylkeen nousi iso oikea kasvihuone, jossa Palonen alkoi myydä persoonallista sisustustavaraa ja antiikkia. Kasvihuoneilmiö on toiminut Nummi-Pusulassa pian 13 vuotta.

Suomen aidoin kanikonttori

Kesäisenä maanantaina Kasvihuoneilmiön parkkipaikalla seisoo parisenkymmentä autoa.

Myyvälän uumenissa nuori pari mittaillee klassikkohuonekalujen jäljitelmiä. Keski-ikäiset könsikkäät tonkivat armeijatarvareita ja lapset penkivät loputonta nallemerta.

Yksi paikan vetonauloista on Valkosen Jussi, aito Belgian jättikani, joka asuu aidossa kanikonttorissa myymälän puutarhapuolella.

Ison maatiaiskissan kokoisen kanin häkki on sisustettu vanhan konttorin tyylistä. Jopa vanhan aikainen puhelin ja kirjoituskone löytyvät pöydältä.

Kaiken kukkuraksi Jussilla on edessään iso salaattiansios, jolle lämpenisivät Espan puiston hienostorouvatkin.

Palonen avaa häkin oven ja nappaa Jussin syliinsä. Puuterinvalkoinen ristiturpa vihmoo hiljakseen ja

kanimaisen arka katse suuntautuu vieraaseen.

Kolme vuotta sitten Palonen sairastui syöpään. Pitkälliset sytostaatti- ja sädehoidot kuitenkin tehosivat ja hän tervehtyi.

Pitkän sairausloman aikana yrityksen talous ehti ajautua pahoin retuperälle ja Kasvihuoneilmiölle povattiin loppua. Palonen ei edes harkinnut luovuttamista. Monien yllätykseksi hän luotsasi yrityksensä jaloilleen.

Yrittämisen usko koetuksella

Viime vuoden alussa avattu Helsingistä Turkuun kulkeva moottoritie hiljensi vanhan ykkösten liikenteen lähes täysin. Suurimmalle osalle seudun yrityksistä kaikuivat kuolinkellot, koska taukoamatton autovirta siirtyi uudelle tielle.

Palonenanoi jo vuoden 2008 alussa opastetta kilometrin päästä kulkevan moottoritien varteen.

Tiehallinto (1.1.2010 Liikennevirasto) teki asiassa kielteisen päätöksen, vaikka eri tahoilla Kasvihuoneilmiö on todettu seutukunnan merkittäväksi nähtävyydeksi.

Tiehallinto perusteli päätöstä turvallisuusyllä. Palosen mielestä liikenne vaarantuu enemmän sen vuoksi, kun ihmiset soittelevat tien päältä löytäkseen perille.

Toisena hylkyperusteena oli se, että jos Kasvihuoneilmiö saa kyltin, sellainen pitäisi antaa monelle muullekin yrittäjälle.

"Tiehallinnon herrat olisivat voineet tulla toteamaan, että ympärillä on vain kilometritolkulla suota eikä yhtäkään yritystä. Sijaitsemme niin syrjässä, että lähimmät työntekijämme asuvat 30 kilometrin päässä", Palonen kuittaa.

Taistellen loppuun asti

Sisuuntuneena päätöksestä Palonen aloitti kampanjan ja sai taakseen vahvan tukijoukon. Kasvihuoneilmiön kansalaisadressiin kertyi 22 000 nimeä. Yksi allekirjoittajista oli paikan kanta-asiakkaisiin lukeutuva ex-pääministeri **Matti Vanhanen**.

"Meidän kansalaisadressi oli ainoa, johon Vanhanen raapusti nimensä pääministerikautenaan", Palonen huomauttaa.

Hyvässä uskossa Palonen lähestyi liikenneministeri

"Toisinaan joudumme odottamaan, että asiakkaat syövät loppuun, jotta ruoka-pöytä voidaan kuljettaa pois."

Tavaratalossa järjestetään myös kansalaiskeskusteluja sekä taidenäyttelyjä.

Anu Vehviläistä ajatellen häntä adressin vastaanottajaksi. Myöhemmässä kirjeessään Vehviläinen kuitenkin kieltäytyi vastaanottamasta adressia vedoten kesken olevaan hallinto-oikeusprosessiin.

Korkein hallinto-oikeus ilmoittaa päätöksensä tänä syksynä. Jos se on kielteinen, Palonen vie asian Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen. Hän aikoo taistella loppuun saakka.

"Miten voisni antaa periksi, kun minulla on 22 000 ihmistä takana. Minulta kysytään jatkuvasti, oliko adressista hyötyä. Tuntisin itseni petturiksi, jos luovutaisin."

Palonen on menettämässä lopullisesti uskonsa virkamieskoneistoon. Hänen mukaansa se tekee kaikkensa vaikeuttaakseen pienyrittäjän elämää.

"Suolletaan paperia paperin perään ilman, että tultaisiin paikan päälle katsomaan mistä koko hommassa on kyse. Kenen etu on, että yhden kyltin saamiseksi poltetaan valtava määrä rahaa."

Palonen kokee taistelevansa kaikkien maaseudun yrittäjien puolesta. Viime vuonna Tiehallinto määräsi monet yrittäjät poistamaan tienvarsimainokset, mutta sittemmin perui poistomääräyksen. Viime vuonna kyltlien lupakäytäntöä pohtimaan perustettiin työryhmä.

"Mihinkään muuhun he eivät ole reagoineet kuin valkoiseen jänikseen."

"Tienvarret ovat täynnä Teboilin ja ABC:n mainoksia, mutta annas olla, jos pitäisi mainostaa hernettä ja mansikkaa. Lähitöllä asuva nainen myi kasvattamiinsa perennoja, mutta asiakkaat kaikkosivat, kun hänen piti poistaa kylttipahanen tienposkesta. Näin ne herrat tasapäästivät asioita", Palonen tuhahtaa.

Jänikset kampanjan maskotteina

Kun opastekylttiä ei herunut, Kasvihuoneilmiön oma maskottijänis Heka on vilkuttellut moottoritietä ajaville ajo-ohjeita Sammatin liittymässä.

Valkoinen jättipupu on esiintynyt Kymmenen Uutisen loppukevennyksessä, ja pupun tähdittämät videot ovat keränneet YouTube -videosivulla kymme-

niä tuhansia kävijöitä.

Eräällä videolla Heka ampui leikkisingolla luvaten puolustaa pesäänsä viimeiseen saakka, ja sekös suuttutti Tiehallinnon.

"Tiehallinnon turvapäällikkö soitti ja vaati rikosilmoituksella uhaten videon poistamista. Mihinkään muihin lähestymisyrittäisiin he eivät ole reagoineet kuin valkoiseen jänikseen. Tämä on meidän tapamme herättää huomiota", Palonen myhäilee.

Moottoritietä huolimatta Kasvihuoneilmiön kävijämäärät eivät ole laskeneet, vaan asiakkaita on enemmän kuin vuosikausiin. Syynä on Palosen mukaan kyltikiistan nostama julkisuus.

Palonen aikoo kehittää kaupastaan myös monipuolisen ja kaikille avoimen kohtaamispaikan. Tavaratalossa on jo järjestään kansalaisfoorumeita ja näyttelyjä.

Esillä oleva Tie-valokuvanäyttely kertoo moottoritien synnystä vaihe vaiheelta. Ironista kyllä Palosen ideoima valokuvanäyttely tilattiin kuvaajilta myös Tiehallinnon järjestämään moottoritien avajaisilaisuuteen. ■

Miten olisi Ruotsin armeijan kypärä?

Tavaratalon esineitä on vuokrattu rekvisiitaksi useisiin tv-sarjoihin ja elokuviin.